

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Adresat/Adresaci dokumentu:</i>	Egzaminatorzy egzaminu eksternistycznego z języka polskiego
<i>Egzamin:</i>	Egzamin eksternistyczny
<i>Przedmiot:</i>	Język polski
<i>Typ szkoły:</i>	Szkoła podstawowa
<i>Forma/Formy arkusza:</i>	PPOP-100-2302
<i>Termin egzaminu:</i>	3 lutego 2023 r.
<i>Wersja:</i>	2. Po konsultacji z okręgowymi komisjami egzaminacyjnymi w dniach 6–8.02.2023 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	10 lutego 2023 r.
<i>Zastrzeżenia:</i>	Materiał wyłącznie do użytku wewnętrznego przez uprawnione osoby.

Egzaminatorze!

- Oceniaj prace zdających uczciwie i z zaangażowaniem.
- **Stosuj przyjęte zasady oceniania w sposób obiektywny.** Pamiętaj, że każda merytorycznie poprawna odpowiedź, spełniająca warunki określone w poleceniu, musi zostać oceniona pozytywnie, nawet jeżeli nie ujęto jej w przykładowych odpowiedziach.
- Konsultuj niejednoznaczne rozwiązania zadań z innymi egzaminatorami lub z przewodniczącym zespołu egzaminatorów. W przypadku niemożności osiągnięcia wspólnego stanowiska rozstrzygajcie na korzyść zdającego.
- Podczas przyznawania punktów nie kieruj się emocjami.
- Informuj przewodniczącego o wszystkich nieprawidłowościach zaistniałych w trakcie oceniania, w tym – o podejrzeniach o niesamodzielność w pisaniu pracy.

Nr zad.	Poprawna/przykładowa odpowiedź	Liczba punktów	Zasady oceniania
1.	1. P 2. P 3. P	0–2	2 pkt – odpowiedź w pełni poprawna, zawierająca trzy poprawne wskazania. 1 pkt – odpowiedź częściowo poprawna, zawierająca dwa poprawne wskazania. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna (jedno poprawne wskazanie) albo brak odpowiedzi.
2.	D	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
3.	AC	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
4.	1. P 2. P	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
5.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none">• <i>W drużynie Buków były osoby o różnych charakterach i osobowościach: żywiołowy, emocjonalny i pełen energii Alek, spełniający się aktywności sportowej, ale także skupiony i opanowany intelektualista Rudy. Działając w grupie uzupełniali się i motywowali do zmian.</i>• <i>Dzięki działalności w zespole Buków chłopcy zdobywali nowe umiejętności, wyrabiali w sobie nowe cechy charakteru. Na przykład żywiołowy Alek nauczył się być opanowany,</i>	0–1	1 pkt – poprawne wyjaśnienie zawierające odwołanie do przytoczonego fragmentu. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

	<i>a intelektualista Rudy zaczął zajmować się także praktycznymi rzeczami, np. gotowaniem.</i>		
6.	A	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
7.	Przykładowe odpowiedzi: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Tą cechą jest koleżeństwo. Po aresztowaniu Rudego chłopcy zaplanowali akcję jego odbicia. Uparcie stali na stanowisku, że muszą to zrobić dla przyjaciela, choć dowództwo było zdecydowanie przeciwne.</i> • <i>Chłopcy byli aktywni – nie potrafili biernie czekać na rozwój wydarzeń, to koledzy domagali się od dowództwa zgody na akcję.</i> • <i>Cechował ich rozmach – nie było dla nich rzeczy niemożliwych, gotowi byli do działań niestandardowych, zaskakujących, jak w czasie działalności w małym sabotażu (np. wojna pomników), byli gotowi na akcję w centrum Warszawy w środku dnia, co wiązało się z dużym ryzykiem.</i> 	0–1	1 pkt – poprawne wskazanie cechy i uzasadnienie wyboru zawierające odwołanie do treści lektury. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
8.	C	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
9.1.	A	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
9.2.	Przykładowa odpowiedź: <i>Mały Książę czuł się odpowiedzialny za różę, gdyż uważał, że potrzebuje ona wsparcia, nie poradzi sobie sama w świecie. Troszczył się o nią, opiekował, uważał, że jest jedyna i niepowtarzalna.</i>	0–1	1 pkt – poprawne uzasadnienie wyboru lektury, zawierające odwołanie do jej treści. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
10.	B	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
11.	1. F 2. P	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
12.	A	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub

			brak odpowiedzi.
13.	<p>Przykładowe odpowiedzi: Element graficzny: <i>harcerska lilijka</i> Wyjaśnienie: <i>główni bohaterowie są harcerzami należącymi do Szarych Szeregów.</i></p> <p>Element graficzny: <i>biało-czerwona opaska na lilijce harcerskiej</i> Wyjaśnienie: <i>utwór ukazuje patriotów walczących o wolność Polski.</i></p> <p>Element graficzny: <i>kamienne uszkodzone bryły</i> Wyjaśnienie: <i>mogą kojarzyć się ze zniszczeniami wojennymi</i></p> <p>Element graficzny: <i>bryły i lilijka tworzą szczyty górskie</i> Wyjaśnienie: <i>życie bohaterów to zmaganie, pokonywanie przeszkód</i></p>	0–1	<p>1 pkt – wskazanie jednego elementu i wyjaśnienie jego związku z treścią utworu.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
14.	<p>Przykładowa odpowiedź: <i>Bycie sobą – postępowanie zgodne z własną wolą, zgodnie z własnymi przekonaniem, bycie autentycznym.</i> <i>Rzetelność – dokładność, skrupulatność, solidność – w tekście: solidna, dobrze wykonywana praca</i></p>	0–2	<p>2 pkt – poprawne wyjaśnienie obu pojęć.</p> <p>1 pkt – poprawne wyjaśnienie jednego pojęcia.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
15.	<p>1. P 2. F</p>	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
16.	<p>Przykładowa odpowiedź: Bohater lektury: <i>Rudy</i> Uzasadnienie wyboru: <i>Rudy, który doskonalił się w sztuce gotowania tak długo, aż osiągnął mistrzostwo.</i></p>	0–1	<p>1 pkt – podanie bohatera lektury oraz poprawne uzasadnienie wyboru.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
17.1.	BC	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
17.2.	<p>Przykładowa odpowiedź: <i>A więc zabieraj się do działania!/ A więc bierz się do dzieła!</i></p>	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.</p>
18.	D	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.</p>
19.	C	0–1	<p>1 pkt – poprawna odpowiedź.</p> <p>0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub</p>

			brak odpowiedzi.
20.	D	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.
21.	BD	0–1	1 pkt – poprawna odpowiedź. 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.
22.	Zaproszenie	0–3	Zasady oceniania poniżej
23.	Wypracowanie	0–12	Zasady oceniania poniżej

Zadanie 22. (0–3) ZASADY OCENY ZAPROSZENIA

Napisz zaproszenie na spotkanie pod hasłem *Nasze pasje*. Zachęć do udziału w tym wydarzeniu, używając dwóch argumentów.

Uwaga: w ocenie wypowiedzi będzie brana pod uwagę poprawność językowa, ortograficzna i interpunkcyjna.

Kryteria	Kryteria szczegółowe	Punktacja
Treść i forma (0–2)	Treść zgodna z poleceniem. Uwzględnionych 5 elementów dotyczących formy: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? Zaproszenie zawiera dwa argumenty zachęcające do udziału w spotkaniu.	2
	Treść zgodna z poleceniem. Uwzględnione 4 elementy dotyczące formy spośród: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? Zaproszenie zawiera dwa lub jeden argument zachęcający do udziału w spotkaniu.	1
	Treść niezgodna z poleceniem ALBO Treść zgodna z poleceniem, ale uwzględnione tylko 3 elementy dotyczące formy spośród: kto zaprasza? kogo zaprasza? na co zaprasza? kiedy się odbywa? gdzie się odbywa? ALBO Brak argumentów zachęcających do udziału w spotkaniu.	0
Język, ortografia i interpunkcja (0–1)	Zachowanie poprawności językowej, ortograficznej i interpunkcyjnej – dopuszcza się łącznie nie więcej niż 3 błędy.	1
	Popelnienie łącznie więcej niż 3 błędów językowych, ortograficznych, interpunkcyjnych.	0

Przykładowa odpowiedź

Zapraszam wszystkich zainteresowanych na spotkanie pod tytułem „Nasze pasje”. Tym razem o swoich zainteresowaniach opowiedzą nasi uczniowie – miłośnicy gier komputerowych. Spotkanie odbędzie się 25.11.2022 r. o godzinie 17.00. w Domu Kultury w Koszalinie przy ul. Odkrywców 72. Warto przyjść, aby poznać nowinki ze świata gier i spróbować swoich sił w rywalizacji z najlepszymi graczami.

*Jan Kowalski
Przewodniczący Samorządu Szkolnego*

Zadanie 23. (0–12) ZASADY OCENY WYPRACOWANIA

- Napisz wypracowanie na podany temat.
- W wypracowaniu rozważ **problem** podany w temacie. Przedstaw również **swoje zdanie** i je **uzasadnij**.
- W rozważaniach przedstaw **argumenty**, odwołując się do dwóch **utworów literackich** wskazanych w temacie. Jednym z utworów literackich musi być **lektura obowiązkowa** wybrana z listy zamieszczonej na 2. stronie tego arkusza.
- Twoja praca powinna liczyć co najmniej **180 wyrazów**.

Temat wypracowania:

Napisz rozprawkę, w której rozważysz słuszność stwierdzenia, że dzięki książkom można przekonać się, co jest naprawdę w życiu ważne.

W pracy odwołaj się do:

- wybranej lektury obowiązkowej
- innego utworu literackiego.

Pamiętaj, że

- argumentowanie nie polega na streszczaniu utworów
- argumentacja musi być zgodna z poleceniem, wybraną lekturą obowiązkową oraz innym utworem literackim (może to być inna lektura obowiązkowa).

ZASADY OCENIANIA

I. Spełnienie formalnych warunków polecenia (maksymalnie 1 punkt)

Sprawdzając wypracowanie zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie oceniał, czy:

- nie występuje w nim błąd kardynalny;
- wypowiedź w co najmniej jednym fragmencie dotyczy problemu wskazanego w poleceniu;
- napisane wypracowanie jest w jakiegokolwiek części wypowiedzią argumentacyjną;
- w wypracowaniu zdający odwołał się do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym.

<ul style="list-style-type: none">• W wypracowaniu nie występuje błąd kardynalny. ORAZ• W wypracowaniu jest odwołanie do lektury obowiązkowej z listy lektur zamieszczonej w arkuszu egzaminacyjnym. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo dotyczy problemu wskazanego w poleceniu. ORAZ• Wypracowanie przynajmniej częściowo jest wypowiedzią argumentacyjną.	1 pkt
<ul style="list-style-type: none">• Wypracowanie nie spełnia któregokolwiek z warunków określonych w kategorii „1 pkt”. ALBO• Wypowiedź jest napisana w formie planu albo w punktach.	0 pkt

Uwaga: jeżeli w kryterium *Spełnienie formalnych warunków polecenia* przyznano 0 pkt, we wszystkich pozostałych kryteriach przyznaje się 0 pkt.

II. Kompetencje literackie i kulturowe (0–4 pkt)

Aby ocenić wypracowanie w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał, czy:

- zdający wykorzystał znajomość lektury obowiązkowej (wskazanej w poleceniu bezpośrednio lub ogólnie), a także innych utworów (jeżeli polecenie tego wymagało) w sposób funkcjonalny, tzn. np. czy przywołał w pracy takie wydarzenia albo omówił takie wątki, które istotnie wspierają jego tok rozumowania albo dobrze ilustrują to, o czym pisze;
- przedstawił bogatą argumentację;
- nie popełnił błędów rzeczowych, w tym błędów kardynalnych, w odniesieniu zarówno do przywołanych tekstów literackich oraz kontekstów, jak i do wykorzystanej terminologii historycznoliterackiej oraz/lub teoretycznoliterackiej.

4 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Pogłębiona argumentacja.• Argumenty odwołujące się np. do faktów, logiki, emocji, zilustrowane odpowiednimi przykładami, ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.• Argumenty/przykłady uporządkowane, np. zhierarchizowane.
3 pkt	Praca spełnia wszystkie wymagania na 2 pkt i niektóre na 4 pkt.
2 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Powierzchnowa argumentacja; w wypowiedzi brak wnikliwości.• Niektóre argumenty zilustrowane odpowiednimi przykładami ORAZ/LUB wykorzystanie przykładów w funkcji argumentacyjnej.• Argumenty/przykłady częściowo uporządkowane.
1 pkt	<ul style="list-style-type: none">• Podjęta próba argumentowania.• Ograniczenie do wyliczenia powierzchownie omówionych przykładów, powiązanych z problemem określonym w temacie.
0 pkt	Praca nie spełnia co najmniej jednego wymagania określonego na 1 pkt.

III. Kompozycja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu oraz czy jest konsekwentna;
- wypracowanie jest spójne wewnątrzakapitowo i międzyakapitowo;
- wypowiedź jest podzielona na odpowiednio wyodrębnione graficznie akapity, z których każdy stanowi logicznie zorganizowaną, zwartą całość.

<ul style="list-style-type: none">• Kompozycja wypracowania jest funkcjonalna wobec tematu i konsekwentna. ORAZ• Wypracowanie jest spójne w obrębie akapitu i międzyakapitami. ORAZ <p>Dopuszczalne są 2 usterki w zakresie: spójności ALBO logiki wypowiedzi, ALBO podziału wypowiedzi na funkcjonalne akapity.</p>	1 pkt
Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.	0 pkt

IV. Styl (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- styl wypowiedzi jest stosowny, tzn. czy zdający konsekwentnie posługuje się jednym, wybranym stylem, a jeżeli miesza różne style w wypowiedzi – to czy jest to uzasadnione (czy czemuś to służy, jest funkcjonalne);
- zdający nie napisał wypowiedzi z wykorzystaniem słownictwa charakterystycznego dla stylu potocznego w odmianie mówionej.

1 pkt	Styl w całości lub w przeważającej części stosowny, tj. adekwatny do odmiany pisanej języka oraz do sytuacji komunikacyjnej (jednorodny albo funkcjonalnie niejednorodny).
0 pkt	Wypracowanie nie spełnia warunków określonych w kategorii „1 pkt”.

V. Język (0–3 pkt)

Aby ocenić wypowiedź w tym kryterium, egzaminator będzie rozważał m.in., czy:

- zdający poprawnie użył w wypowiedzi różnych rodzajów zdań i bogatej leksyki (np. frazeologizmów, wyrazów rzadziej używanych w języku polskim), czy też ograniczył się do najprostszych środków językowych;
- środki językowe, których użył zdający, pozwalają mu zrealizować temat w sposób swobodny i precyzyjny, czy też pobieżny, sprawiający trudność w zrozumieniu tekstu.

Aby ocenić język wypowiedzi, egzaminator najpierw oceni zakres użytych środków językowych, a następnie – ich poprawność. Sprawdza m.in., w jakim stopniu zachowano poprawność składniową, frazeologiczną, fleksyjną i leksykalną wypowiedzi. W ocenie uwzględni liczbę wszystkich błędów językowych, które zdający popełnił w wypracowaniu.

Poprawność środków	nie więcej niż 4 błędy językowe	5–8 błędów językowych	9–11 błędów językowych	12 lub więcej błędów językowych
Zakres środków				
szeroki zakres środków językowych, tzn. <ul style="list-style-type: none">• zróżnicowana składnia• zróżnicowana leksyka, w tym – bogata frazeologia, precyzyjne słownictwo, umożliwiające pełną i swobodną realizację tematu	3 pkt	2 pkt	1 pkt	0 pkt
zadowalający zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka stosowne / odpowiednie do realizacji tematu	2 pkt	1 pkt	0 pkt	0 pkt
wąski zakres środków językowych, tzn. składnia i leksyka proste / ograniczone, utrudniające realizację tematu	1 pkt	0 pkt	0 pkt	0 pkt

VI. Ortografia (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator sprawdzi, w jakim stopniu zachowano poprawność ortograficzną wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 3 błędy ortograficzne.
0 pkt	4 lub więcej błędów ortograficznych.

VII. Interpunkcja (0–1 pkt)

Aby ocenić wypowiedź zdającego w tym kryterium, egzaminator uwzględni liczbę i rodzaj błędów interpunkcyjnych popełnionych w wypowiedzi.

1 pkt	Nie więcej niż 5 błędów interpunkcyjnych.
0 pkt	6 lub więcej błędów interpunkcyjnych.

Uwagi dodatkowe

- Jeżeli wypowiedź w całości jest nie na temat, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli w wypowiedzi zdający w ogóle nie odwołał się do treści lektury obowiązkowej wskazanej w poleceniu, za całą wypowiedź egzaminator nie przyzna punktów.
- Jeżeli wypowiedź jest nieczytelna, egzaminator oceni ją na 0 punktów.
- Jeżeli wypowiedź nie zawiera w ogóle rozwinięcia (np. zdający napisał tylko wstęp), egzaminator przyzna 0 punktów w każdym kryterium.
- Jeżeli wypowiedź zawiera liczbę słów mniejszą niż wskazana w arkuszu egzaminacyjnym, wypracowanie zostanie ocenione wyłącznie w kryteriach: *spełnienie formalnych warunków polecenia, kompetencje literackie i kulturowe oraz kompozycja*. W pozostałych kryteriach egzaminator przyzna 0 punktów.
- Jeżeli praca będzie napisana drukowanymi literami, egzaminator przyzna 0 punktów w kryterium *ortografia*.
- Jeżeli wypowiedź jest napisana niesamodzielnie, np. zawiera fragmenty odtworzone z podręcznika, zadania zawartego w arkuszu egzaminacyjnym lub innego źródła, w tym internetowego, lub jest przepisana od innego zdającego, wówczas w przypadku takiego zdającego egzamin z języka polskiego zostanie unieważniony.
- Zabronione jest pisanie wypowiedzi obraźliwych, wulgarnych lub propagujących postępowanie niezgodne z prawem. W przypadku takich wypowiedzi zostanie podjęta indywidualna decyzja dotycząca danej pracy, np. nie zostaną przyznane punkty za styl i język lub cała wypowiedź nie będzie podlegała ocenie.